

Sortförsök i vårvete

Av *Försöksledare Arne Ljungars,*
Hushållningssällskapet i Kristianstad.

Under hösten 2007 har 3 sortförsök i vårvete skördats, tabell 1. I tabell 2 kan man studera medeltalen de olika åren samt femårsmedeltal från 2003-2007. På samma sätt som för övriga grödor finns från och med 2003 relativtalen och antalet försök från de olika enskilda åren för att visa vilka år som sorterna provats och hur de avkastat de olika åren. I tabell 3 finns medeltal med svampbehandlade led och obehandlade medan tabell 4 redovisar hur sorterna klarar sig i de skånska odlingsområdena, nu bara i Söderslättområdet och i Kristianstadsområdet.

Tabellerna 5 och 6 visar sorternas egenskaper jämfört med mätaren Vinjett. Alla egenskaper är medeltal över 5 år, i tabell 5 från de svampbehandlade leden medan svampgraderingarna i tabell 6 är hämtade från de obehandlade leden. Säkerheten i egenskapskillnader ökar med antalet år som sorterna varit med i försöken. Sorter med högre och mycket högre skörd än de vanligen odlade sorterna i Skåne kommer att missgynnas i kvalitetsegenskaperna proteinhalt och volymvikt medan stråstyrkan egentligen blir för bra om man tänker sig en något högre kvävegiva.

Tabell 1. Enskilda vårveteförsök 2007. Skörd. Obehandlat och fungicidbehandlat. Behandlat = 0,5 Tilt Top st 31 och 0,25 Comet + 0,6 Proline st 47-49.

L7-301	503/07 Lars-Åke Bengtsson, St. Uppåkra, Staffanstorp Förfrukt: Sockerbetor Jordart: . pH Sådd: 4/4-07. CV% 2,9					4/07 Br Jönsson, Eskilstorps Gård, Vittskövle Förfrukt: Potatis Jordart: mr I Mo. pH 7,6 Sådd: 2/4-07. CV% 3,5				
	Obehandlat		Behandlat		merskörd	Obehandlat		Behandlat		merskörd
SORT	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/h
SW Vinjett	87,4	100	92,2	100	4,8	50,8	100	73,1	100	22,3
IGP Triso (SSd)	74,8	86	88,3	96	13,5	48,6	96	69,5	95	20,9
DSP Quarna, CH211(SSd)	71,7	82	74,8	81	3,1	51,0	100	69,5	95	18,5
SW Kadriij, 40214	86,9	99	91,7	99	4,8	51,7	102	70,1	96	18,4
SW Kungsjet, 40239	90,4	103	84,3	91	-6,1	69,4	136	80,0	110	10,6
LP Taifun (SSd) EU	82,8	95	95,8	104	13,0	58,1	114	81,0	111	22,9
LP Ashby (PI) EU	83,6	96	95,6	104	12,0	58,9	116	82,5	113	23,6
LP Azurite (SW) EU	88,8	102	95,8	104	7,0	62,5	123	83,5	114	21,0
LP Vanek (SW) EU	82,6	95	93,4	101	10,8	55,2	109	76,2	104	21,0
DSP Casana (SSd) EU	75,9	87	82,0	89	6,1	45,7	90	68,7	94	23,0
Bor 01563 (SSd) EU	80,9	93	90,2	98	9,3	50,8	100	71,3	98	20,5
SW 43392	83,4	95	92,5	100	9,1	71,0	140	85,3	117	14,3
SW 43439	80,5	92	91,5	99	11,0	50,9	100	71,1	97	20,2
SW 45267	88,0	101	95,0	103	7,0	60,9	120	83,4	114	22,5
SW 45456	82,3	94	88,0	95	5,7	62,1	122	79,8	109	17,7

Tabell 1 forts. Enskilda vårveteförsök 2007.

SORT	972/07 Nils Lundberg, Tingaröds Boställe, Skivarp Förfrukt: Sockerbetor Jordart: mf sa LL. pH 7,1 Sådd: 4/4-07. CV% 3,1				
	Obehandlat		Behandlat		merskörd
	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha
SW Vinjett	58,2	100	69,6	100	11,4
IGP Triso (SSd)	49,1	84	66,4	95	17,3
DSP Quarna, CH211(SSd)	55,1	95	60,6	87	5,5
SW Kadrij, 40214	59,8	103	69,2	99	9,4
SW Kungsjet, 40239	60,5	104	70,1	101	9,6
LP Taifun (SSd) EU	56,4	97	73,3	105	16,9
LP Ashby (PI) EU	59,1	101	78,2	112	19,1
LP Azurite (SW) EU	63,4	109	72,8	105	9,4
LP Vanek (SW) EU	58,2	100	75,5	108	17,3
DSP Casana (SSd) EU	54,3	93	62,2	89	7,9
Bor 01563 (SSd) EU	49,8	86	67,4	97	17,6

Tabell 2. Kärnskörd av vårvete i Skåne, M-tal av riks- och länsförsök.

SORT	2007			2006		2005		2004		2003		2003 - 2007		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel tal
Vinjettskörden, dt/ha				63,5		86,8		59,8		72,4				
SW Vinjett	3	70,4	100	3	100	3	100	3	100	4	100	16	68,4	100
IGP Triso SSd	3	64,6	92	3	97	3	97	3	100	4	105	16	67,4	98
DSP Quarna	3	62,3	88	3	93	3	90	3	92	4	92	16	62,2	91
SW Kadrij	3	70,1	99	3	105	3	104	3	99	4	104	16	70,2	103
SW Kungsjet	3	74,3	106	3	107	3	104	3	109	4	104	16	72,6	106
LP Taifun SSd	3	73,1	104	3	104	3	104					9	71,7	105
SW 43392	2	77,5	110	2	109							4	75	110
SW 43439	2	68,0	97	2	104							4	69	101
LP Ashby SSd	3	74,8	106	3	106							6	73,0	107
SW 45267	2	76,3	108											
SW 45456	2	72,5	103											
LP Azurite SW	3	76,3	108											
LP Vanek SW	3	72,0	102											
DSP Casana SSd	3	63,3	90											
Bor 01563 SSd	3	66,9	95											
x cv% REP	3	70,8	4,6	3	3,8	3	3,3	3	4,7	4	3,3	16	70,0	4,2
LSDPROBF1		5,80	.0001		.0052		.0023		.0223		.0008		3,40	.0001

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil, är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 3. Jämförelse mellan vårvetesorter svampbehandlade och obehandlade.

SORT	BEHANDLINGSEFFEKT2007						BEHANDLINGSEFFEKT2003-2007							
	Obehandlat			Mer sk.	Behandlat			Obehandlat			Mer sk.	Behandlat		
	Ant förs	Skörd dt/ha	Rel. tal	f. beh. dt/ha	Skörd dt/ha	Rel. tal	Ant förs	Skörd dt/ha	Rel. tal	f. beh. dt/ha	Skörd dt/ha	Rel. tal		
SW Vinjett	3	63,2	100	14,4	77,6	100	16	64,5	100	7,9	72,4	100		
IGP Triso SSd	3	55,2	87	18,9	74,1	95	16	62,9	97	9,0	71,9	99		
DSP Quarna	3	56,9	90	10,7	67,6	87	16	59,0	91	6,6	65,6	91		
SW Kadriļj	3	63,8	101	12,5	76,3	98	16	65,0	101	10,6	75,6	104		
SW Kungsjet	3	71,2	113	6,3	77,5	100	16	69,5	108	6,2	75,7	105		
LP Taifun SSd	3	63,5	100	19,2	82,7	107	9	66,7	103	10,2	76,9	106		
SW 43392	2	71,0	112	13,1	84,1	108	4	72,5	112	6,0	78,5	108		
SW 43439	2	59,5	94	17,0	76,5	99	4	63,4	98	11,8	75,2	104		
LP Ashby SSd	3	64,9	103	19,9	84,8	109	6	66,1	102	14,0	80,1	111		
SW 45267	2	68,2	108	16,1	84,3	109								
SW 45456	2	66,0	104	13,0	79,0	102								
LP Azurite SW	3	69,3	110	14,1	83,4	107								
LP Vanek SW	3	63,1	100	17,9	81,0	104								
DSP Casana SSd	3	56,3	89	14,0	70,3	91								
Bor 01563 SSd	3	58,2	92	17,4	75,6	97								
x cv% REP	3	63,4	6,1		78,3	4,1	16	65,5	5,6		74,7	3,9		
LSDPROBF1		7,00	.0003		5,80	.0001		4,80	.0002		3,90	.0001		

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil, är jämförelsen ganska osäker.

Svampbehandling: 2003: St 31, 0,5 | Tilt Top + st 47 0,6 | Amistar och 0,5 | Tilt Top.
 2004: St 31, 0,5 | Tilt Top + st 47-49 0,5 | Comet och 0,5 | Tilt Top.
 2005: St 31, 0,5 | Tilt Top + st 47-49 0,3 | Comet + 0,4 | Proline.
 2006 - 2007: St 31, 0,5 | Tilt Top + st 47-49 0,25 | Comet + 0,6 | Proline.

Tabell 4. Vårvete, områdesvis indelning 2003 - 2007. Kärnskörd och rel. tal.

SORT	Område 1A			Område 4B		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.
SW Vinjett	10	72,3	100	5	69,3	100
IGP Triso SSd	10	70,5	97	5	69,4	100
DSP Quarna	10	64,9	90	5	65,6	95
SW Kadriļj	10	74,8	103	5	69,5	100
SW Kungsjet	10	75,4	104	5	75,8	109
LP Taifun SSd	6	74,4	103	3	75,1	108
SW 43392	2	74,9	104	2	81,1	117
SW 43439	2	74,0	102	2	69,6	100
LP Ashby SSd	4	77,1	107	2	73,4	106
x cv% REP	10	73,2	3,4	5	72,1	4,8
LSDPROBF1		3,60	.0001		5,80	.0009

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil, är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 5. Sortegenskaper i vårvete, behandlade led, under åren 2003 - 2007.

SORT	Vattenhalt %	Stråstyrka 0-100*	Strå-längd cm	Mogn. dagar **	Liter-vikt g	Tusen-kornv. g	Protein % av ts	Falltal
SW Vinjett	19,0	78	96	121	769	39,2	14,0	223
IGP Triso SSd	0,5	-6	0	0	17	1,3	0,1	10
DSP Quarna	-0,1	1	-7	-1	17	3,0	2,3	44
SW Kadriļj	-0,1	8	-3	0	18	3,5	-0,2	22
SW Kungsjet	-0,3	10	-2	2	26	0,8	-0,2	33
LP Taifun SSd	0,2	-15	-9	-1	21	7,4	-0,1	87
SW 43392	-0,3	20	-10	1	-7	-4,0	-0,3	-30
SW 43439	0,7	-4	-3	1	5	0,5	-1,0	-12
LP Ashby SSd	1	10	-7	3	12	6,4	-0,4	65
x cv% REP	19,2	81	92	122	781	41,3	14,0	248
LSDPROBF1	0,6	17	3	2	10	2,6	0,5	68

Sortegenskaper för Vinjett. Övriga med avvikelse från Vinjett, med minus för mindre.

*) 100 betyder helt upprätt bestånd.

**) Plus betyder senare mognad.

Tabell 6. Sjukdomskänslighet i obehandlade led jämfört med Vinjett.

SORT	Mjöldagg % I obehandl. led		Brunrost % I obehandl. led		Svartpricksjuka % I obehandl. led	
	2007	2003-2007	2007	2003-2007	2007	2003-2007
SW Vinjett	6	4	2	1	10	5
IGP Triso SSd	3	1	3	2	-4	-1
DSP Quarna	-1	0	0	0	1	1
SW Kadriļj	6	6	-1	-1	-1	-1
SW Kungsjet	-3	-2	-1	-1	-1	0
LP Taifun SSd	-2	-1	3	2	-3	-2
SW 43392	-5	-3	0	0	0	0
SW 43439	2	1	3	3	0	1
LP Ashby SSd	3	2	1	1	1	1
SW 45267	-5		-2		4	
SW 45456	0		-2		-2	
LP Azurite SW	2		1		0	
LP Vanek SW	2		3		-3	
DSP Casana SSd	0		1		0	
Bor 01563 SSd	3		0		-3	
x cv% REP	6	4	2	1	9	5
LSDPROBF1	6	3	4	3	6	3

Värdena anger procent angrepp på den gröna bladytan hos Vinjett. För övriga avv. från Vinjett.
Under 2004, 2005 och 2006 graderades ingen Septoria och Bladfläcksjuka i vårvete.

Beskrivning av enskilda sorter

SW Vinjett från Svalöf Weibull har god bakkingskvalitet, men inte riktigt i nivå med den tidigare mätaren Dragon. Den har hög avkastning, bra falltal, hög proteinhalt. Strået är ganska långt och styvt medan känsligheten för mjöldagg är låg och känslighet för septoria (svartpricksjuka) hög vilket visade sig 2007 då svampbehandlingen gav stor skördeökning.

IGP Triso från Scandinavian Seed har god bakkingskvalitet. Avkastningen är något lägre jämfört med Vinjett, särskilt på Söderslätt, men mycket högre år 2003. Strået är lika långt men stråstyrkan något sämre. Volymvikt, tusenkornvikt och falltal är något högre. Känslighet för mjöldagg högre medan den är ungefär densamma för Septoria. Den svarar normalt bra på en svampbehandling, särskilt 2007 och skörden ökar ungefär som hos Vinjett.

DSP Quarna är en sort från Scandinavian Seed med mycket hög proteinhalt. Avkastningen sämre än Vinjetts, men förhoppningsvis kan detta bli ett mycket bra kvalitetsvete. Kort, styvt strå, tidig mognad och bra falltal. Sjukdomsgraderingarna i nivå med Vinjetts och den har svarat ganska bra på svampbehandlingen.

SW Kadriļj är en ny sort från Svalöf Weibull med hög avkastning, särskilt i svampbehandlade led. Strået är kortare och styvare. Mognar som Vinjett. Känslig för mjöldaggsangrepp.

SW Kungsjet är en ny sort från Svalöf Weibull med mycket hög avkastning. Kortare, styvare strå, hög volymvikt. Bra motståndskraft mot mjöldagg. Uppges inte hålla måttet som kvalitetsvete.

LP Taifun är ett nytt vårvete från Scandinavian Seed med mycket hög avkastning som gett storskördeökning för svampbehandlingen. Kort, svagt strå med hög volymvikt bra falltal.

SW 43392 är ett nytt vårvete från Svalöf Weibull med extremt hög avkastning särskilt i Kristianstadsområdet (2 försök). Den har kort, styvt strå, något lägre volymvikt, proteinhalt och falltal. Mindre känslig för mjöldagg.

SW 43439 är ett nytt vårvete från Svalöf Weibull med avkastning i nivå med mätaren. Något kortare och något svagare strå. Proteinhalten är lägre medan känslighet för mjöldagg och särskilt brunrost är högre.

LP Ashby är ett nytt vårvete från Scandinavian Seed med hög skörd. Kortare, styvare strå, sen mognad, högre tusenkornvikt, något lägre proteinhalt och bra falltal. Känslig för sjukdomar och svarade mycket bra för svampbehandling 2007.

Övriga sorter endast provade under ett år men några verkar mycket intressanta.